

Termes i terminis

R. V. i A.

En el món que vivim, les nocions i les sensacions més aparentment paradoxals conviuen sense provocar escarafalls. D'una banda, la sensació que els límits no existeixen i que la ciència, la comunicació, les possibilitats de la ment humana poden empenyer-los sense aturador, provoca un sentiment de confiança; de l'altra, però, la necessitat de delimitar, fixar inicis i acabaments fa que la nostra vida estigui pautaada de manera incessant, en l'espai i en el temps. I tot ha d'estar mil·limetrat (i paguem els metres quadrats que ocupem, els quilòmetres que recorrem...) i cronometrat (ja no és allò genèric que deia «el temps és or»; ara els segons poden ser determinants absoluts en més d'un àmbit de l'activitat humana).

Tot el que fem s'esdevé en horaris establerts i entre un començament i un **terme**, 'fi d'un espai a recórrer' i 'fi d'un període de temps'. Per extensió del significat temporal, es va formar *Vendre, comprar, alguna cosa a termes*. I *terme* també va passar a designar la 'suma que s'ha de pagar en escaure's un terme'. Avui, però, un cop ja s'ha bandejat la forma castellana que fa uns quants anys encara era vigent: *Vendre o comprar a *plaços*, l'expressió més consolidada és la que formem amb un altre derivat de la mateixa família semàntica. Ens referim al substantiu **termini** 'terme o temps assenyalat per a alguna cosa' –fixeu-vos que, aquí, la dimensió temporal és la principal; potser per això ha fet més fortuna i està desplaçant el mot *terme* en les expressions que hem esmentat.

Avui gairebé no sentim dir «m'he comprat un cotxe a *plaços», però encara podem trobar-nos expressions com «avui s'acaba el *plaç d'inscripció», «planificació a llarg *plaç». És com si l'especialització de *termini* en l'àmbit estricte dels intercanvis econòmics ens hagués fet perdre la dimensió genèrica temporal del mot. Però ens és necessària, i molt, si més no per a fer compatible un exemple quotidià de la paradoxa

que esmentàvem a l'inici: gràcies als terminis, podem fer-nos la il·lusió que podem comprar-ho tot, si més no **a llarg termini**.

[*Món Empresarial*, febrer 2001]